C-584/18 – 1

Η εγγραφή στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου φέρει τον αριθμό 1091207
Λουξεμβούργο, 20. 09. 2018
Κατ' εντολή, Του Γραμματέα
Τηλεαντίγραφο/E-mail:
Κατατέθηκε στις: 19.9.2018
Lynn Hewlett
Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

Η ΔΙΑΤΑΓΗ

(Αίτηση για έκδοση προδικαστικής απόφασης, βάσει του Άρθρου 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικού Κανονισμού (Αρ. 1) του 2008 του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου)

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας (Α. Πανταζή – Λάμπρου, Επαρχιακή Δικαστής), ασκώντας πρωτοβάθμια αστική δικαιοδοσία, αφού μελέτησε την έγγραφη μαρτυρία στην υπόθεση που βρίσκεται ενώπιον του, δηλαδή την **Πολιτική Αγωγή Αρ. 189/2016** μεταξύ του **D. Z. (Ενάγοντος) και 1. BLUE AIR – AIRLINE MANAGEMENT SOLUTIONS S.R.L. (Εναγόμενης αρ. 1), 2. ORTHODOXOU GROUP OF COMPANIES LIMITED (Εναγόμενης αρ. 2),** κατέληξε σε ευρήματα γεγονότων και, με αιτιολογημένη απόφαση ημερ. 5.7.2018, έκρινε αυτεπάγγελτα ότι, όσον στην αντιδικία μεταξύ Ενάγοντος και Εναγομένης αρ, 1 αναφύονται ορισμένα νομικά ερωτήματα που άπτονται της ερμηνείας του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία δέον να απαντηθούν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προτού το παρόν Δικαστήριο αποφανθεί αν αποδεικνύεται αγώγιμο δικαίωμα του Ενάγοντος κατά της Εναγομένης αρ. 1. Η αγωγή εναντίον της Εναγομένης αρ. 2 απερρίφθη, με την αιτιολογημένη απόφαση ημερ. 5.7.2018, εφόσον κρίθηκε ότι δεν επρόκειτο για κατάλληλο ή/και αναγκαίο διάδικο.

Το Επαρχιακό Δικαστήριο, αφού άκουσε στις 13 και 17 Αυγούστου 2018 τους συνηγόρους του Ενάγοντος και της Εναγομένης αρ. 1, επί των προτιθέμενου διαβήματός του για προδικαστική παραπομπή στο ΔΕΕ, εξέδωσε σήμερα νέα αιτιολογημένη απόφαση με την οποία απέρριψε τη θέση της Εναγομένης αρ. 1 περί μη αναγκαιότητας της προδικαστικής παραπομπής και κατέληξε ότι είναι πράγματι αναγκαία για την έκδοση της τελικής απόφασής του στην αγωγή η

CURIA GREFFE
Luxembourg
Entrée 19. 09. 2018

αποσαφήνιση, από απόψεως Ευρωπαϊκού Δικαίου, των ερωτημάτων που φαίνονται στο Παράρτημα της παρούσας Διαταγής.

Γι' αυτό, διατάσσεται η παραπομπή των ερωτημάτων που διατυπώνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα**, για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περαιτέρω, διατάσσεται η αναστολή της διαδικασίας της αγωγής υπό τον ως άνω αριθμό, μέχρι να εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα έξοδα της διαδικασίας παραπομπής επιφυλάσσονται.

Δυνάμει του Κανονισμού 4 των περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικών Κανονισμών (Αρ. 1) του 2008, εντέλλεται το Πρωτοκολλητείο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας να διαβιβάσει την παρούσα Διαταγή μαζί με το φάκελο της δικογραφίας στην Αρχιπρωτοκολλητή, ούτως ώστε αυτή να τα διαβιβάσει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3 Σεπτεμβρίου, 2018

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟν ΛΑΡΝΑΚΟΣ - LARNAKA DISTRICT COURT OF LARNACA ΑΚΑΖΑ ΜΑΗΚΕΜΕΣΙ ★ CYPRUS ★

(υπ.).....

Α. Πανταζή – Λάμπρου, Ε.Δ.

ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ

Αιτούν Δικαστήριο:

Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας της Κυπριακής Δημοκρατίας, κατά την ενάσκηση πρωτοβάθμιας αστικής δικαιοδοσίας

(Ενώπιον Επαρχιακής Δικαστού Α. Πανταζή – Λάμπρου, Ε.Δ.).

Οι διάδικοι:

Ο Ενάγων, D. Z.

Η Εναγόμενη αρ. 1, BLUE AIR – AIRLINE MANAGEMENT SOLUTIONS S.R.L.

Οι δικηγόροι των διαδίκων:

Για τον Ενάγοντα – κ. Κωνσταντίνος Παπαντωνίου για Γεώργιος Παπαντωνίου & Σία Δ.Ε.Π.Ε.

Διεύθυνση επιδόσεως Ενάγοντος: Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Πολ. ΧΑΒΑΗ, 4ος όροφος, Γραφείο 405, Λευκωσία, Δικηγ. Θυρίδα 88, Φαξ.:22769073, e-mail: constantinos@papantoniou-law.com

Για την Εναγόμενη αρ. 1 – κ. Νίκος Α. Δαμιανού

Διεύθυνση επιδόσεως Εναγόμενης αρ. 1: Ηνωμένων Εθνών 44, Orthodoxou Tower, 1ος όροφος, 6042 Λάρνακα, Δικηγ. Θυρίδα 123, Φαξ.: 24650641, e-mail: info@damianoulaw.eu

Α. Η θεραπεία που ζητείται:

1. Τα προδικαστικά ερωτήματα που περιγράφονται στο παρόν Παράρτημα δεν προέκυψαν μετά από αίτημα οποιουδήποτε των διαδίκων, αλλά παραπέμπονται αυτεπάγγελτα από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας της Κυπριακής Δημοκρατίας (ενώπιον Α. Πανταζή – Λάμπρου, Ε.Δ), κατά την ενάσκηση της

διακριτικής εξουσίας που παρέχει το Άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε πρωτοβάθμια δικαστήρια για την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων. Σημειωτέον ότι έχει δοθεί η δυνατότητα ακροάσεως των συνηγόρων των διαδίκων αναφορικά με την προτεινόμενη παραπομπή προδικαστικών ερωτημάτων, κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπει ο Κανονισμός 3(α)(ii) του Διαδικαστικού Κανονισμού που εξέδωσε το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου με τίτλο «*ο περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικός Κανονισμός (Αρ. 1) του 2008*» και εκδόθηκε αιτιολογημένη απόφαση από το Δικαστήριο σχετικά με την αναγκαιότητα υποβολής των ερωτημάτων.

2. Τα ερωτήματα που παραπέμπονται είναι τα πιο κάτω:-

1) Είναι ορθό να ερμηνευθεί ότι η *Απόφαση αρ. 565/2014/ΕΕ* δημιουργεί άμεσα έννομα αποτελέσματα υπό τη μορφή, αφενός, δικαιωμάτων των ιδιωτών υπηκόων τρίτων χωρών να μην απαιτηθεί θεώρηση για την είσοδό τους στο κράτος μέλος προορισμού και, αφετέρου, υποχρέωσης του εν λόγω κράτους μέλους προορισμού να μην απαιτήσει τέτοια θεώρηση, εφόσον κατέχουν θεώρηση ή τίτλο διαμονής που εμπίπτει στον κατάλογο εκείνων που τυγχάνουν αμοιβαίας αναγνώρισης βάσει της *Απόφασης αρ. 565/2014/ΕΕ*, την οποία το κράτος μέλος προορισμού δεσμεύτηκε να εφαρμόζει;

2) Όταν ένας αερομεταφορέας, προσωπικά ή/και μέσω των εξουσιοδοτημένων και εντεταλμένων αντιπροσώπων του στο αεροδρόμιο του κράτους μέλους αναχώρησης, αρνείται την επιβίβαση ενός επιβάτη κατ'επίκληση άρνησης των αρχών του κράτους μέλους προορισμού να δεχθούν την είσοδό του στο εν λόγω κράτος, λόγω ισχυριζόμενης έλλειψης θεώρησης εισόδου (visa), είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι ο αερομεταφορέας ασκεί εξουσία και ενεργεί ως προέκταση του εν λόγω Κράτους (emanation of State), έτσι ώστε να μπορεί να αντιταχθεί σε αυτόν η *Απόφαση αρ. 565/2014/ΕΕ* από τον θιγόμενο επιβάτη ενώπιον του

δικαστηρίου του κράτους μέλους αναχώρησης, για να καταδείξει ότι είχε δικαίωμα εισόδου χωρίς επιπλέον θεώρηση και να αξιώσει αποζημιώσεις για την παραβίαση του δικαιώματος αυτού και κατ'επέκταση για παράβαση της σύμβασης μεταφοράς του;

3) Μπορεί ένας αερομεταφορέας, προσωπικά ή/και μέσω των εξουσιοδοτημένων και εντεταλμένων αντιπροσώπων του, να αρνείται την επιβίβαση του υπηκόου τρίτης χώρας, κατ' επίκληση απόφασης των αρχών του κράτους μέλους προορισμού για άρνηση εισόδου του στο έδαφος του εν λόγω κράτους, χωρίς να εκδοθεί ή/και παραδοθεί προηγουμένως στον εν λόγω υπήκοο οποιαδήποτε γραπτή αιτιολογημένη απόφαση για την άρνηση εισόδου (βλ. *το άρθρο 14, παράγραφος 2, του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 2016/399, πρότινος άρθρο 13 Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 που προδιαγράφει την έκδοση αιτιολογημένης απόφασης για την άρνηση εισόδου*), προκειμένου να διασφαλίζεται ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ειδικότερα της ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων του θιγόμενου επιβάτη (*βλ. το άρθρο 4 του ιδίου Κανονισμού*);

4) Έχει το Άρθρο 2, παράγραφος ι) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 την έννοια ότι εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του η περίπτωση άρνησης επιβίβασης επιβάτη οποτεδήποτε αυτή αποφασίζεται από τον αερομεταφορέα λόγω ισχυριζόμενης «*έλλειψης επαρκών ταξιδιωτικών εγγράφων*»; Είναι ορθό να ερμηνευθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού η άρνηση επιβίβασης, εφόσον ήθελε κριθεί δικαστικά, με βάση τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά, ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα ήταν επαρκή και ότι η άρνηση επιβίβασης υπήρξε αναιτιολόγητη ή παράνομη ως παραβιάζουσα το Ευρωπαϊκό Δίκαιο;

5) Μπορεί ένας επιβάτης να αποστερηθεί του δικαιώματος σε αποζημίωση που παρέχει το άρθρο 4, παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.

261/2004, κατ'επίκληση ρήτρας αποποίησης ή περιορισμού της ευθύνης αερομεταφορέα σε περίπτωση ισχυριζόμενης ανεπάρκειας των ταξιδιωτικών του εγγράφων, όπου μια τέτοια ρήτρα υπάρχει στους συνήθεις, και δημοσιευμένους εκ των προτέρων, όρους λειτουργίας ή/και παροχής υπηρεσιών ενός αερομεταφορέα; Εμποδίζει το άρθρο 15 σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του ιδίου Κανονισμού την εφαρμογή τέτοιων ρητρών περιορισμού και/ή αποποίησης ευθύνης του αερομεταφορέα;».

Β. Η αξίωση του Ενάγοντος και τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης.

3. Με την Έκθεση Απαίτησης που καταχώρησε στην υπό τον ως άνω αριθμό και τίτλο αγωγή, ο Ενάγων αξιώνει να λάβει από την Εναγόμενη αρ. 1 ειδικές και γενικές αποζημιώσεις λόγω παράβασης σύμβασης και/ή πρόκλησης ζημιάς λόγω παράνομων πράξεων και/ή αμέλειας και/ή άλλως πως, πλέον νόμιμο τόκο και έξοδα.

4. Η ισχυριζόμενη παράβαση σύμβασης κα/ή παράνομη πράξη και/ή αμελής πράξη συσχετίζεται, ως η δικογραφημένη εκδοχή του Ενάγοντος, με την άρνηση επιβίβασής του σε πτήση της Εναγόμενης αρ. 1 από Κύπρο προς Ρουμανία. Η απόφαση του γνωστοποιήθηκε από τους υπαλλήλους εταιρείας που ήταν εξουσιοδοτημένη αντιπρόσωπος της Εναγομένης αρ. 1 για να ελέγχει την επάρκεια των ταξιδιωτικών εγγράφων στο σημείο check in του αερολιμένα Λάρνακος. Ισχυρίζεται ο Ενάγων ότι η άρνηση επιβίβασης στο αεροπλάνο της Εναγόμενης αρ. 1 έγινε χωρίς εξήγηση, χωρίς έγκυρη προειδοποίηση, αμελώς, τελώντας σε άγνοια για τις πρόνοιες της Απόφασης 565/2014/ΕΕ, παράνομα και/ή αντισυμβατικά. Αντιτάσσει η Εναγόμενη αρ. 1 τη θέση της ότι ήταν ευθύνη του Ενάγοντος να εξασφαλίσει οποιαδήποτε θεώρηση εισόδου απαιτήτο από τους Νόμους ή κανονισμούς, ότι αυτός γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι χρειαζόταν θεώρηση εισόδου για τη Ρουμανία, ότι οι Ρουμανικές αρχές είχαν

διακριτική ευχέρεια να μην δεχθούν την είσοδό του στη χώρα αν δεν κατείχε θεώρηση και ότι η Εναγόμενη δεν φέρει ευθύνη για την άρνηση εισόδου του.

5. Τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως διαπιστώθηκαν από το Δικαστήριο μετά από την αξιολόγηση της έγγραφης μαρτυρίας που κατατέθηκε, έχουν ως εξής:

5.1. Ως ουσιώδης χρόνος στην παρούσα υπόθεση κρίνεται η 6η Σεπτεμβρίου, 2015, κατά την οποία υπήρξε άρνηση επιβίβασης του Ενάγοντος στην πτήση OB0138 που ήταν προγραμματισμένο να αναχωρήσει στις 6.9.2015 και ώρα 21:30 με αερομεταφορέα την Blue Air από το αεροδρόμιο Λάρνακας προς το αεροδρόμιο Βουκουρεστίου.

5.2. Κατά τον ουσιώδη χρόνο ο Ενάγων είχε επιβεβαιωμένη κράτηση θέσης στην προαναφερθείσα πτήση βάσει ηλεκτρονικού εισιτηρίου.

5.3. Ο Ενάγων ήταν κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου, το οποίο απεδείκνυε ότι ήταν υπήκοος τρίτης χώρας και συγκεκριμένα του Καζαγκστάν.

5.4. Η παραμονή του Ενάγοντος στο Βουκουρέστι, βάσει του ηλεκτρονικού του εισιτηρίου αποδεικνύεται ότι επρόκειτο να διαρκέσει από 6.9.2015 μέχρι τις 12.9.2015, ημερομηνία κατά την οποία ήταν προγραμματισμένη η πτήση επιστροφής του από το Βουκουρέστι προς τη Λάρνακα με άλλο αερομεταφορέα.

5.5. Ο σκοπός του ταξιδίου του Ενάγοντος στο Βουκουρέστι έχει αποδειχθεί ότι αφορούσε στο να παρακαθίσει σε δύο εξετάσεις του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών (ACCA) που θα λάμβαναν χώρα στις 7.9.2015 σε εξεταστικό κέντρο σε Ξενοδοχείο στο Βουκουρέστι.

5.6. Ο Ενάγων κατά τον ουσιώδη χρόνο της 6ης Σεπτεμβρίου 2015 δεν ήταν κάτοχος θεώρησης (visa) η οποία να εκδόθηκε από τις Ρουμανικές αρχές για την είσοδό του στη Ρουμανία. Ωστόσο, ο Ενάγων κατά τον ίδιο χρόνο ήταν κάτοχος προσωρινής άδειας παραμονής στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία εκδόθηκε στη Λευκωσία στις 15.6.2015 και διαρκούσε μέχρι τις 6.4.2016. Κατά την παραμονή του στην Κύπρο ο Ενάγων εργαζόταν στην εταιρεία Deloitte Limited.

5.7. Πριν την προγραμματισμένη ημερομηνία αναχώρησής του για τη Ρουμανία, ο Ενάγων είχε υποβάλει ηλεκτρονικά αίτηση για έκδοση θεώρησης εισόδου στη Ρουμανία μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρουμανίας. Απαντώντας σε σχετικό ερωτηματολόγιο, ο Ενάγων δήλωσε ότι εμπίπτει στην εξής κατηγορία: «I Hold a short-stay issued by Bulgaria, Cyprus or Croatia.». Σημειωτέον ότι κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης του Ενάγοντος για θεώρηση εισόδου στη Ρουμανία ήταν σε ισχύ και εφαρμοζόταν τόσο από την Κύπρο όσο και από τη Ρουμανία η Απόφαση αρ. 565/2014/ΕΕ.

5.8. Με δεδομένη τη δήλωσή του ότι κατέχει άδεια προσωρινής παραμονής στην Κύπρο, η απάντηση που έλαβε μέσω του ηλεκτρονικού αυτοματοποιημένου συστήματος του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρουμανίας ήταν ότι δεν απαιτείτο να εξασφαλίσει θεώρηση εισόδου για τη Ρουμανία (visa), εφόσον η περίοδος της διαμονής του στη Ρουμανία δεν θα υπερέβαινε τις 90 ημέρες εντός περιόδου 180 ημερών - «*In accordance with the information provided before, you are not required to hold a Romanian entry visa for a period that cannot exceed 90 days in any 180-day period*».

5.9. Στις 6.9.2015 ο Ενάγων προσήλθε στο χώρο του αεροδρομίου εγκαίρως και υποβλήθηκε σε έλεγχο των ταξιδιωτικών του εγγράφων από υπαλλήλους της ιδιωτικής εταιρείας που ενεργεί ως η εντεταλμένη γενική

αντιπρόσωπος του αερομεταφορέα Blue-Air στην Κύπρο. Δεν αμφισβητήθηκε από τη μάρτυρα της Εναγομένης ότι, πέραν του διαβατηρίου και της άδειας προσωρινής παραμονής του στην Κύπρο, ο Ενάγων είχε παρουσιάσει και την αίτηση που είχε υποβάλει για έκδοση visa για την είσοδό του στη Ρουμανία και την απάντηση που είχε λάβει ηλεκτρονικά ότι δεν ήταν αναγκαία στην περίπτωσή του.

5.10. Ο αερομεταφορέας Blue-Air αποτελεί τη Ρουμανική εταιρεία «**Blue Air-Airline Management Solutions S.R.L.**», η οποία ενεγράφη ως αλλοδαπή εταιρεία στη Κύπρο το 2015 δυνάμει του άρθρου 347 του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, εγκαθιδρύοντας τόπο εργασίας στην Κύπρο.

5.11. Οι υπαλλήλοι της ιδιωτικής εταιρείας που έκαναν τον έλεγχο των ταξιδιωτικών εγγράφων του Ενάγοντος, απευθύνθηκαν τηλεφωνικώς στο Ground Control στο αεροδρόμιο στο Βουκουρέστι και απέστειλαν εκεί τα ταξιδιωτικά του έγγραφα. Η υπάλληλος της Blue Air-Airline Management Solutions S.R.L. στο Ground Control του αεροδρομίου στο Βουκουρέστι απάντησε τηλεφωνικώς και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ότι «*I am sorry but they said that without a visa or a family member residence card, he can't enter Romania.*»

5.12. Δεδομένης αυτής της απάντησης, αποφασίσθηκε να μην επιτραπεί η επιβίβαση του Ενάγοντος στο αεροπλάνο. Η επιβίβαση και μεταφορά του Ενάγοντος θα είχε ως επακόλουθο την αυτόματη επιστροφή του με την αμέσως επόμενη πτήση επιστροφής του αεροπλάνου της Blue Air στη Κύπρο. Περαιτέρω, θα συνεπαγόταν την παράβαση της νομοθεσίας με ποινικές και διοικητικές κυρώσεις σε βάρος του αερομεταφορέα Blue Air.

5.13. Ο Ενάγων αντέδρασε, μη αποδεχόμενος την απόφαση αυτή και ζήτησε να του δοθούν γραπτώς οι λόγοι της άρνησης επιβίβασής του στο αεροπλάνο, αλλά ουδέποτε του δόθηκαν. Δεν του δόθηκε ούτε

οποιαδήποτε έγγραφη αιτιολογημένη απόφαση των Ρουμανικών αρχών για άρνηση εισόδου του Ενάγοντος στη Ρουμανία.

5.14. Ακολούθως, ο Ενάγων υπέβαλε παράπονο στο Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας της Κύπρου, ως αρμόδιας αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 261/2004. Παρέμεινε άγνωστη στο Δικαστήριο η κατάληξη που είχε η διερεύνηση του παραπόνου του Ενάγοντος από το εν λόγω Τμήμα.

5.15. Δεν καρποφόρησαν οι προσπάθειες που κατέβαλε ο Ενάγων μέσω του συνηγόρου του για εξώδικη διευθέτηση της παρούσας υπόθεσης με την Εναγόμενη.

5.16. Από το παρόν Δικαστήριο ο Ενάγων αξιώνει αποζημιώσεις για το απωλεσθέν κόστος του εισιτηρίου του μετ' επιστροφής, τα έξοδα για την ακύρωση κράτησης ξενοδοχείου στο Βουκουρέστι, τα τέλη εξετάσεων στις οποίες δεν παρακάθησε λόγω της μη μετάβασής του στο Βουκουρέστι, το ισόποσο των μισθών που δεν του δόθηκαν από τον εργοδότη του, λόγω εκπαιδευτικής άδειας που ζήτησε και πήρε για να προετοιμαστεί για τις εξετάσεις που θα έδιδε στο Βουκουρέστι και αποζημιώσεις για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω του ότι πήγε χαμένη η προετοιμασία που έκανε για τις εξετάσεις, αλλά και λόγω της επιπλέον προετοιμασίας που αναγκάστηκε να κάνει, για να παρακαθήσει ξανά σε αυτού του είδους τις εξετάσεις σε άλλη ημερομηνία.

Γ. Η εκατέρωθεν επιχειρηματολογία των συνηγόρων στο πλαίσιο των τελικών αγορεύσεων ενώπιον του αιτούντος Δικαστηρίου.

6. Ο συνήγορος του Ενάγοντος επιχειρηματολόγησε ως εξής:

- Ο Ενάγων εγείρει την παρούσα αγωγή λόγω της αδικίας που έγινε σε βάρος του από την Εναγόμενη 1 και /ή τους

αντιπροσώπους της, λόγω της αμελούς και/ή αντισυμβατικής τους συμπεριφοράς με το να του αρνηθούν την επιβίβασή του στο αεροπλάνο και να μην εκπληρώσουν τη σύμβαση μεταφοράς του.

- Ο Ενάγων ουδέποτε μπόρεσε να αντιμετωπίσει την άρνηση των Ρουμανικών Αρχών, διότι ουδέποτε του δόθηκε επίσημα η θέση τους. Αντιθέτως, με αίτησή του στο ηλεκτρονικό σύστημα του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρουμανίας η απάντηση που έλαβε ήταν ότι δεν χρειάζεται visa. Γι'αυτό και δεν είχε κανένα λόγο ο Ενάγων να στραφεί με προσφυγή κατά των Ρουμανικών Αρχών.
- Ο Ενάγων εξακολουθεί να θεωρεί ότι η ζημιά του ήταν το προϊόν αυθαίρετης απόφασης της Εναγομένης 1, μέσω των αντιπροσώπων της στο αεροδρόμιο Λάρνακας, να μην επιτρέψει την επιβίβασή του στο αεροπλάνο παρόλο που είχε όλα τα αναγκαία ταξιδιωτικά έγγραφα που συνάδουν με την Απόφαση 565/2014/ΕΕ. Η Εναγόμενη 1 καθώς και οι αντιπρόσωποί της όφειλαν να γνωρίζουν το περιεχόμενο της Απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ, διότι αυτό εμπίπτει στις υποχρεώσεις τους.

7. Από την άλλη ο συνήγορος της Εναγομένης αρ. 1 επιχειρηματολόγησε ως εξής:

- Η αερομεταφορά έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Στο πλαίσιο των κυριαρχικών του δικαιωμάτων, κάθε κράτος δικαιούται να επιτρέπει ή να απαγορεύει την είσοδο μη υπηκόου του στην επικράτεια του.
- Για να επιτύγχανε η αγωγή του Ενάγοντος, αυτός όφειλε να αποδείξει ότι οι Ρουμανικές Αρχές θα τον δέχονταν ή τον δέχοντο κατά τον ουσιώδη χρόνο με τα ταξιδιωτικά έγγραφα που κατείχε και ότι είναι η Εναγόμενη εκείνη που του αρνήθηκε ή του ματαίωσε την είσοδο στη Ρουμανία.
- Ο Ενάγων εντελώς λανθασμένα στράφηκε εναντίον της Εναγομένης αρ. 1. Η Εναγόμενη 1 ουδεμία ευθύνη έχει για την απόφαση που λήφθηκε στη Ρουμανία για άρνηση εισόδου του Ενάγοντος. Οι όροι μεταφορών που η ίδια εφαρμόζει, όπως είναι δημοσιευμένοι στην ιστοσελίδα

https://www.blueairweb.com/en/gb/Travel-Conditions/, σε σχέση με την επιβίβαση και τον έλεγχο των ταξιδιωτικών εγγράφων («Check in and Embarkation»), αναφέρουν ρητά ότι η αεροπορική εταιρεία δεν έχει ευθύνη για την άρνηση των Αρχών του Κράτους προορισμού στην είσοδο του πελάτη στη χώρα (όρος 6.5.) ή για τα έγγραφα που απαιτούνται να έχει ο πελάτης ή για την εφαρμογή των νόμων, κανονισμών ή οδηγιών του κράτους προορισμού (όροι 6.3. και 6.4):

- «6.3 GENERAL ISSUES
- You shall observe all laws, regulations and requirements existing in the countries of destination or departure and our Terms and Conditions of Carriage. **We have no responsibility to you for obtaining the documents necessary for your travel or for observing the laws, regulations, requirements or instructions** of which you were informed in writing or otherwise, or for the consequences of the fact that you did not observe the laws, regulations, requirements or instructions given.
- 6.4.TRAVEL DOCUMENTS
- You have the responsibility to obtain, hold and submit all entrance, exit and health documents or other documents required by laws, rules and instructions in order to travel to/from certain countries. **We reserve our right to refuse for travel any passenger whose documents are not according to the laws, rules or instructions regarding the travel.**
- 6.5. RESPONSIBILITY UPON ENTRY IN ANOTHER COUNTRY
- You are fully responsible for the situations when the customs authorities in the country of destination where you will travel with our company refuse your access on the territory and compel us to take you back to the place of departure.»

Δ. Το εθνικό δίκαιο.

8. Δεν υπάρχει κάποια πτυχή εθνικού ουσιαστικού δικαίου που να χρήζει αναφοράς στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής.

Ε. Το Ευρωπαϊκό δίκαιο.

Ο Κώδικας Συνόρων του Σένγκεν - Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006.

9. Δυνάμει του άρθρου 77 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), (βλ. πρώην άρθρο 62 της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας), εκδόθηκε ***ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006 για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα («Κώδικας συνόρων του Σένγκεν») (ΕΕ L 105/1, 13.4.2006)***. Αυτός τροποποιήθηκε από καιρού εις καιρό και κωδικοποιήθηκε με τον ***Κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77/1, 23.3.2016)***.

10. Ο πιο πάνω Κανονισμός θεσπίζει, μεταξύ άλλων, τους κανόνες συνοριακού ελέγχου προσώπων κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών της Ένωσης. Ως «συνοριακοί έλεγχοι» νοούνται, βάσει του ορισμού που προβλέπεται στο άρθρο 2 του ιδίου Κανονισμού, «*οι έλεγχοι στα συνοριακά σημεία διέλευσης, προκειμένου να εξακριβωθεί ότι τα πρόσωπα, τα μέσα μεταφοράς τους και τα αντικείμενα που έχουν στην κατοχή τους δικαιούνται να εισέλθουν στην επικράτεια των κρατών μελών ή να την εγκαταλείψουν*». Οι συνοριακοί έλεγχοι διενεργούνται από τους «συνοριοφύλακες» που βάσει του άρθρου 2 του πιο πάνω Κανονισμού σημαίνει «*τους δημόσιους υπαλλήλους οι οποίοι, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, υπηρετούν είτε σε συνοριακό σημείο διέλευσης είτε κατά μήκος των συνόρων ή σε άμεση εγγύτητα προς αυτά και οι οποίοι εκτελούν καθήκοντα ελέγχου των συνόρων, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και το εθνικό δίκαιο.*».

11. Το άρθρο 3 του ιδίου Κανονισμού καθορίζει ότι στο πεδίο εφαρμογής του εμπίπτουν τα πρόσωπα που διέρχονται τα εσωτερικά ή εξωτερικά σύνορα κράτους μέλους, υπό την επιφύλαξη:

α) των δικαιωμάτων των προσώπων που απολαύουν του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης·

β)των δικαιωμάτων των προσφύγων και των αιτούντων διεθνή προστασία, κυρίως όσον αφορά τη μη επαναπροώθηση.

12. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού, καθορίζονται ως «*δικαιούχοι του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας*»:

α)οι πολίτες της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, καθώς και οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι μέλη της οικογενείας πολίτη της Ένωσης με δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (21)·

β)οι υπήκοοι τρίτων χωρών και τα μέλη της οικογενείας τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον, δυνάμει συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της αφενός και αυτών των τρίτων χωρών αφετέρου, απολαύουν δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας ισοδυνάμων με τα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης·

13. Κατά τον ουσιώδη χρόνο του ταξιδίου που θα πραγματοποιούσε ο Ενάγων από Κύπρο προς Ρουμανία, ήτοι στις 6.9.2015, η Κύπρος και η Ρουμανία δεν είχαν ενταχθεί πλήρως στο χώρο Σέγκεν, εφόσον δεν είχε ακόμη εκδοθεί απόφαση του Συμβουλίου ότι πληρούνται όλοι οι αναγκαίοι όροι για την εφαρμογή όλων των τμημάτων του σχετικού κεκτημένου στα εν λόγω κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, δεν είχαν καταργηθεί οι συνοριακοί έλεγχοι στα εξωτερικά τους σύνορα, όπως είναι τα αεροδρόμια των εν λόγω δύο χωρών.

14. Το άρθρο 8, παράγραφος 3 του Κανονισμού καθορίζει ότι:

«3. Κατά την είσοδο και την έξοδο, οι υπήκοοι τρίτων χωρών υποβάλλονται σε διεξοδικό έλεγχο ως εξής:
α)Οι διεξοδικοί έλεγχοι κατά την είσοδο περιλαμβάνουν την **εξακρίβωση των προϋποθέσεων εισόδου που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1**, καθώς και, ενδεχομένως, των εγγράφων που

επιτρέπουν τη διαμονή και την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. **Η εξακρίβωση αυτή περιλαμβάνει αναλυτική εξέταση των ακόλουθων στοιχείων:**

i)**εξακρίβωση ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας διαθέτει έγγραφο έγκυρο για τη διέλευση των συνόρων το οποίο δεν έχει λήξει και ότι το έγγραφο αυτό συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από την αναγκαία θεώρηση ή τίτλο διαμονής,**

ii)...

iii)...

iv)**εξακρίβωση του σημείου αναχώρησης και προορισμού του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας και του σκοπού της παραμονής του, και, εφόσον χρειάζεται, έλεγχος των αντίστοιχων δικαιολογητικών,**

v)...

vi)...

15. Το άρθρο 6, παρα. 1, καθορίζει τις προϋποθέσεις εισόδου στην επικράτεια κρατών μελών για τους υπηκόους τρίτων χωρών ως εξής:

«Άρθρο 6

Προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών

1. Για σκοπούμενη παραμονή στην επικράτεια των κρατών μελών που δεν υπερβαίνει σε διάρκεια τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, που περιλαμβάνει τον συνυπολογισμό της τελευταίας περιόδου 180 ημερών πριν από κάθε ημέρα παραμονής, οι προϋποθέσεις εισόδου για τους υπηκόους τρίτων χωρών είναι οι εξής:

α)να διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφο που δίνει το δικαίωμα στον κάτοχο για διέλευση των συνόρων και πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i)ισχύει τουλάχιστον επί τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών μελών. Σε αιτιολογημένη επείγουσα περίσταση, η υποχρέωση αυτή δύναται να αίρεται,

ii) εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας·

β)να διαθέτουν έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου (25), εκτός εάν διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής ή έγκυρη θεώρηση μακράς διαρκείας·

γ)να αιτιολογούν τον σκοπό και τις συνθήκες της προβλεπόμενης παραμονής, να διαθέτουν δε επαρκή μέσα διαβίωσης, τόσο για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής όσο και για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης ή τη διέλευση προς τρίτη χώρα στην οποία η είσοδός τους είναι εξασφαλισμένη, ή να μπορούν να εξασφαλίσουν νομίμως τα μέσα αυτά·

δ) δεν είναι καταχωρισμένοι στο SIS ως ανεπιθύμητοι·
ε)δεν θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών, ιδίως, δε, δεν είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών για τους ίδιους λόγους.».

16. Το άρθρο 14 καθορίζει τί διαλαμβάνει η έκδοση απόφασης άρνησης της εισόδου ενός υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος ενός κράτους μέλους ως εξής:

«Άρθρο 14
Άρνηση εισόδου

1. Η είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου, όπως καθορίζονται με το άρθρο 6 παράγραφος 1, και δεν υπάγονται στις κατηγορίες προσώπων του άρθρου 6 παράγραφος 5. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα ασύλου και τη διεθνή προστασία ή την έκδοση θεωρήσεων μακράς διαρκείας.
2. Η άρνηση εισόδου επιβάλλεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση η οποία αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους της άρνησης. Η απόφαση λαμβάνεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και είναι αμέσως εφαρμοστέα.
Η αιτιολογημένη απόφαση η οποία αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους άρνησης έχει τη μορφή τυποποιημένου εντύπου, όπως προβλέπεται στο παράρτημα V μέρος Β, το οποίο συμπληρώνεται από την αρμόδια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο αρχή. Το έντυπο αυτό, αφού συμπληρωθεί, παραδίδεται στον οικείο υπήκοο, ο οποίος βεβαιώνει την παραλαβή της απόφασης άρνησης μέσω του εντύπου.
3. Τα πρόσωπα στα οποία απαγορεύεται η είσοδος έχουν δικαίωμα προσφυγής. Οι προσφυγές ασκούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Ο υπήκοος της τρίτης χώρας λαμβάνει επίσης γραπτό κατάλογο σημείων επαφής που μπορούν να τον ενημερώσουν σχετικά με την ύπαρξη αντιπροσώπων αρμόδιων να τον εκπροσωπήσουν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
Η κατάθεση προσφυγής δεν αναστέλλει την εφαρμογή της απόφασης περί άρνησης εισόδου.
Με την επιφύλαξη ενδεχόμενης αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου, ο υπήκοος τρίτης χώρας δικαιούται να ζητήσει διόρθωση της ακυρωθείσας σφραγίδας εισόδου, και τυχόν άλλων ακυρώσεων ή προσθηκών, από το κράτος μέλος το οποίο του απαγόρευσε την είσοδο εφόσον αποδειχθεί, συνεπεία της προσφυγής, ότι η απόφαση περί άρνησης εισόδου ήταν αβάσιμη.
4. ...».

17. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι βάσει του άρθρου 4 του πιο πάνω ***Κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 (Κώδικα Συνόρων Σένγκεν)***, κατά την εφαρμογή του, τα κράτη μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται πλήρως προς τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης»), το σχετικό διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 («Σύμβαση της Γενεύης»), τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πρόσβαση σε διεθνή προστασία, ιδίως με την αρχή της μη επαναπροώθησης, και τα θεμελιώδη δικαιώματα. Οι αποφάσεις για άρνηση εισόδου πρέπει να εκδίδονται σε ατομική βάση και να παρέχεται πρόσβαση σε δικαστικό έλεγχο (βλ. απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2013, στην υπόθεση ***C-23/12 Mohamad Zakaria***).

Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 – Κατάλογος τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι υποχρεούνται να έχουν θεώρηση για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών.

18. Δυνάμει του πρώην άρθρου 62 της ΣΕΚ (νυν άρθρου 77 της ΣΛΕΕ), εκδόθηκε ο ***Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 081 της 21/03/2001 σ. 0001 – 0007).***

19. Όπως επεξηγείται στην αιτιολογική σκέψη (12) του Προοιμίου του εν λόγω Κανονισμού –

> **«(12) Ο παρών κανονισμός προβλέπει πλήρη εναρμόνιση όσον αφορά τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων και**

τις τρίτες χώρες οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται της υποχρέωσης αυτής. [...]».

20. Το άρθρο 1, παράγραφοι 1, 2 και 3 του υπό αναφορά Κανονισμού διαχωρίζει σε ξεχωριστούς καταλόγους τις τρίτες χώρες των οποίων οι υπήκοοι έχουν υποχρέωση ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατοχής θεώρησης εισόδου. Επισημαίνεται, συναφώς, προς ό,τι ενδιαφέρει στην παρούσα υπόθεση, ότι το Καζαγκσταν, του οποίου είναι υπήκοος ο Ενάγων, περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι που τιτλοφορείται «*Κοινός κατάλογος που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1*», δηλαδή στον κατάλογο τρίτων χωρών, των οποίων οι υπήκοοι πρέπει να διαθέτουν θεώρηση κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών.

21. Ο όρος «θεώρηση» έχει καθορισμένη έννοια βάσει του άρθρου 2 του ιδίου Κανονισμού.

> «Άρθρο 2
> Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως "θεώρηση" νοείται η άδεια που εκδίδεται από κράτος μέλος ή η απόφαση που λαμβάνεται από κράτος μέλος και η οποία απαιτείται με σκοπό:
> - την είσοδο σε αυτό το κράτος μέλος ή σε περισσότερα κράτη μέλη, για διαμονή η συνολική διάρκεια της οποίας δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες,
> - τη διέλευση μέσω του εδάφους αυτού του κράτους μέλους ή περισσότερων κρατών μελών, με εξαίρεση τη διέλευση από αερολιμένα.».

Η Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ – Απλουστευμένο καθεστώς για τον έλεγχο θεωρήσεων στα εξωτερικά σύνορα της Κύπρου και της Ρουμανίας -

22. Η ***Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ*** *του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει*

τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ, αναφέρει τα εξής:

«Άρθρο 1

Η παρούσα απόφαση εισάγει απλουστευμένο καθεστώς για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βάσει του οποίου η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία **μπορούν να αναγνωρίζουν μονομερώς ως ισοδύναμα προς τις εθνικές τους θεωρήσεις** για διέλευση μέσω της επικράτειάς τους ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, **τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και στο άρθρο 3 της παρούσας απόφασης, τα οποία εκδίδονται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001.**
Η εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν επηρεάζει τους ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται επί προσώπων στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 13 και 18 και 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006.

Άρθρο 2

1. Η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία **μπορούν να** θεωρούν ως ισοδύναμα προς τις εθνικές τους θεωρήσεις, για διέλευση μέσω της επικράτειάς τους ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 μέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, τα ακόλουθα έγγραφα που εκδίδονται από τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας των κατόχων:

α)«ομοιόμορφη θεώρηση», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 3 του κώδικα θεωρήσεων, έγκυρη για δύο ή πολλαπλές εισόδους·

β)«θεώρηση για διαμονή μακράς διαρκείας», κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν (15)·

γ)**«άδεια διαμονής»**, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 15 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006.[1]

---

[1] Στον Κανονισμό **(ΕΕ) 2016/399 απαντάται ως άρθρο σημείο** 16) **«τίτλος διαμονής»**:

α)κάθε άδεια διαμονής εκδιδόμενη από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον ενιαίο τύπο που καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου (23), καθώς και τα δελτία διαμονής που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2004/38/ΕΚ·

β)κάθε άλλο έγγραφο που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος προς υπήκοο τρίτης χώρας και το οποίο παρέχει δικαίωμα διαμονής στην επικράτειά του και έχει αποτελέσει αντικείμενο κοινοποίησης και επακόλουθης δημοσίευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 39, με εξαίρεση:

i)τις προσωρινές άδειες που χορηγούνται μέχρις ότου εξετασθεί η πρώτη αίτηση άδειας διαμονής κατά το στοιχείο α) ή αίτηση ασύλου· και

ii)τις θεωρήσεις που εκδίδονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον ενιαίο τύπο που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου (24)·

2. [...]

3. Εάν η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος ή η Ρουμανία αποφασίσουν να εφαρμόσουν την παρούσα απόφαση, αναγνωρίζουν όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 ανεξάρτητα από το κράτος μέλος που έχει εκδώσει το έγγραφο, εκτός εάν προσαρτώνται σε ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν αναγνωρίζουν ή σε ταξιδιωτικά έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τρίτη χώρα με την οποία δεν έχουν διπλωματικές σχέσεις.

Άρθρο 3

1. **Εάν η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος ή η Ρουμανία αποφασίσουν να εφαρμόσουν το άρθρο 2, δύνανται να αναγνωρίζουν, επιπλέον των εγγράφων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο**, ως ισοδύναμες προς τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση μέσω της επικράτειάς τους ή για πρόθεση διαμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών:

α)τις εθνικές θεωρήσεις διαμονής μακράς διάρκειας που εκδίδονται από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο ή τη Ρουμανία σύμφωνα με τον ενιαίο τύπο που καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1683/95 του Συμβουλίου (16)·

β)τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο ή τη Ρουμανία σύμφωνα με τον ενιαίο τύπο που καθορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου (17),

εκτός εάν οι θεωρήσεις και άδειες παραμονής προσαρτώνται σε ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία τα εν λόγω κράτη μέλη δεν αναγνωρίζουν ή σε ταξιδιωτικά έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τρίτη χώρα με την οποία δεν έχουν διπλωματικές σχέσεις.

2. [...] **Τα έγγραφα που εκδίδονται από την Κύπρο και τα οποία μπορούν να αναγνωρισθούν απαριθμούνται στο παράρτημα III.**
Τα έγγραφα που εκδίδονται από τη Ρουμανία και τα οποία μπορούν να αναγνωρισθούν απαριθμούνται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 4

Η περίοδος ισχύος των εγγράφων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 καλύπτει τη διάρκεια της διέλευσης ή της διαμονής.

Άρθρο 5

Η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος της

παρούσας απόφασης εάν έχουν αποφασίσει να την εφαρμόσουν. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που της γνωστοποιούν τα εν λόγω κράτη μέλη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Οι εν λόγω κοινοποιήσεις διευκρινίζουν, εάν συντρέχει λόγος, τις τρίτες χώρες έναντι των οποίων η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία, λόγω της απουσίας διπλωματικών σχέσεων, δεν εφαρμόζουν την παρούσα απόφαση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 3 και του άρθρου 3 παράγραφος 1.

Άρθρο 6

Οι αποφάσεις αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ καταργούνται.

Άρθρο 7

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται έως την ημερομηνία που ορίζει η απόφαση του Συμβουλίου που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της πράξης προσχώρησης του 2003 όσον αφορά την Κύπρο, στο άρθρο 4 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της πράξης προσχώρησης του 2005 όσον αφορά τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία και στο άρθρο 4 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της πράξης προσχώρησης του 2011 όσον αφορά την Κροατία, **ημερομηνία κατά την οποία τίθενται σε ισχύ στο οικείο κράτος όλες οι διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της κοινής πολιτικής θεωρήσεων και της κυκλοφορίας υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια των κρατών μελών.**

Άρθρο 8

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Βουλγαρία, στην Κροατία, στην Κύπρο και στη Ρουμανία.»

23. Το Παράρτημα III της πιο πάνω Απόφασης απαριθμεί τον κατάλογο εγγράφων που εκδίδονται από την Κύπρο και τα οποία δύνανται να τύχουν αμοιβαίας αναγνώρισης από τη Ρουμανία, αν συμφωνήσει η Ρουμανία και η Κύπρος.

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
Θεωρήσεις (Visas)
— Θεώρηση διέλευσης — Κατηγορία Β (transit visa — type B)
— Θεώρηση για παραμονή βραχείας διάρκειας — Κατηγορία Γ (short-stay visa

— type C)
—Ομαδική θεώρηση — Κατηγορίες Β και Γ (group visa — type B and C)

Τίτλοι διαμονής (Residence permits)
—Προσωρινή άδεια διαμονής (απασχόληση, επισκέπτης, φοιτητής) Temporary residence permit (employment, visitor, student)
—Άδεια εισόδου (απασχόληση, φοιτητής) — Entry permit (employment, student)
—Άδεια μετανάστευσης (μόνιμη άδεια) — Immigration permit (permanent permit).

24. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 5 της ***Απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ,*** τα τέσσερα κράτη μέλη που μνημονεύονται σε αυτήν, κοινοποίησαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την απόφασή τους να εφαρμόσουν την Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ και τούτο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 6.9.2014, ως εξής:

«Ενημέρωση από την Επιτροπή σχετικά με τις κοινοποιήσεις από τα κράτη μέλη των αποφάσεων σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ 2014/C 302/01)

I. Ιστορικό του φακέλου

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για την εισαγωγή απλουστευμένου καθεστώτος για τον έλεγχο των προσώπων στα εξωτερικά σύνορα, βασιζόμενου στη μονομερή αναγνώριση από τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Κύπρο και τη Ρουμανία ορισμένων εγγράφων ως ισοδύναμων με τις εθνικές τους θεωρήσεις για διέλευση ή για πρόθεση παραμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών και για την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 895/2006/ΕΚ και αριθ. 582/2008/ΕΚ, τα σχετικά κράτη μέλη έπρεπε να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου 2014 εάν έχουν αποφασίσει να την εφαρμόσουν.

Οι εν λόγω κοινοποιήσεις έπρεπε, εάν συντρέχει λόγος, να διευκρινίζουν τις τρίτες χώρες έναντι των οποίων η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία, λόγω της απουσίας διπλωματικών σχέσεων, δεν εφαρμόζουν την απόφαση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 3 και του άρθρου 3 παράγραφος 1.

II. Πληροφορίες

Η Επιτροπή έχει λάβει τις ακόλουθες κοινοποιήσεις:

Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ...

Η ΚΡΟΑΤΙΑ ...

Η ΚΥΠΡΟΣ εφαρμόζει την απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ και, σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης, αναγνωρίζει τις εθνικές θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από** *τη Βουλγαρία, την Κροατία και* **τη Ρουμανία οι οποίες απαριθμούνται, αντίστοιχα, στο παράρτημα I, II και IV της απόφασης, ως ισοδύναμες προς τις κυπριακές θεωρήσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 και το άρθρο 3 παράγραφος 1 της απόφασης, και λόγω της απουσίας διπλωματικών σχέσεων, η Κύπρος δεν θα εφαρμόζει την παρούσα απόφαση όσον αφορά τις θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής που προσαρτώνται σε ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί ***από το Αζερμπαϊτζάν και την Τουρκία.***

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ εφαρμόζει την απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ και, σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης, αναγνωρίζει τις εθνικές θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από** *τη Βουλγαρία,* ***την Κύπρο *και την Κροατία οι οποίες απαριθμούνται, αντίστοιχα, στο παράρτημα I, II και III της απόφασης, ως ισοδύναμες προς τις ρουμανικές θεωρήσεις.».*

25. Η Ρουμανία δεν εμφανίζεται να ειδοποίησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για οποιαδήποτε εξαίρεση της εφαρμογής της πιο πάνω Απόφασης σε ό,τι αφορά θεωρήσεις και τις άδειες διαμονής που προσαρτώνται σε ταξιδιωτικά έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από το Καζαγκστάν.

26. Επομένως, στη βάση όλων των πιο πάνω, το παρόν Δικαστήριο φρονεί ότι, παρόλο που βάσει του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001*** οι υπήκοοι τρίτων χωρών, μεταξύ αυτών και το Καζαγκστάν, υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης, εντούτοις τόσο η Κύπρος όσο και η Ρουμανία, στις οποίες εφαρμόζεται από 6.9.2014 η ***Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ*** μέχρις ότου εφαρμοσθεί πλήρως στα κράτη αυτά το σύνολο των διατάξεων του κεκτημένου Σέγκεν, έχουν δεσμευτεί ότι αναγνωρίζουν ως ισοδύναμες προς τις εθνικές τους

θεωρήσεις για διέλευση μέσω της επικράτειάς τους ή για πρόθεση διαμονής στην επικράτειά τους η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών, τις θεωρήσεις ή/και τους τίτλους διαμονής που καθορίζονται στο ***Παράρτημα III της Απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ,*** όπως τα παρέθεσα ήδη πιο πάνω.

27. Υπό τις ανωτέρω συνθήκες, το αιτούν Δικαστήριο κρίνει ότι ο Ενάγων, ανεξάρτητα της υπηκοότητάς του, είχε κατά τον ουσιώδη χρόνο το δικαίωμα να βασίζεται στην κοινοποίηση που έκαναν τα δύο εμπλεκόμενα κράτη μέλη (Κύπρος και Ρουμανία) για την εφαρμογή της Απόφασης αριθ. 565/2014/ΕΕ όπως δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πιο πάνω μνημονεύθηκε και συγκεκριμένα στο άρθρο 3, παρα. 2, σε συνδυασμό του Παραρτήματος III της Απόφασης, για την αμοιβαία αναγνώριση της προσωρινής άδειας παραμονής του στην Κύπρο.

ΣΤ. <u>ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ.</u>

28. Το ζητούμενο, κατά την κρίση του Αιτούντος Δικαστηρίου, είναι αν η ***Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ*** παράγει άμεσα έννομα αποτελέσματα (αν έχει δηλαδή direct effect), τα οποία ο Ενάγων να δικαιούται να επικαλεστεί ενώπιον του παρόντος εθνικού δικαστηρίου οριζοντίως, για να αξιώσει αγώγιμο δικαίωμα εναντίον ιδιώτη, ήτοι του αερομεταφορέα, για τη ζημιά που υπέστη από παράβαση των όσων προβλέπονται στην εν λόγω Απόφαση και κατ'επέκταση για την παράβαση της σύμβασης μεταφοράς.

29. Σύμφωνα με το Άρθρο 288 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 249 της ΣΕΚ και πρώην άρθρο 189 της ΣΕΟΚ):

> **«Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς.»**

30. Στην απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (όπως ήταν τότε), ημερομηνίας 6 Οκτωβρίου, 1970 στην ***υπόθεση C-9/70 Franz Grad v Finanzamt Traunstein [1970] ECR 825*** (στο εξής απόφαση «*Grad*») λέχθηκε ότι (το αυθεντικό κείμενο δεν είναι διαθέσιμο στην Ελληνική γλώσσα, γι' αυτό παραθέτω τις παρα. 4 έως 6 της εν λόγω απόφασης σε αγγλική μετάφραση όπως είναι δημοσιευμένο το κείμενο στο www.curia.europa.eu):

> «*4. The german government in its observations defends the view that by distinguishing between the effects of regulations on the one hand and of decisions and directives on the other, article 189 precludes the possibility of decisions and directives producing the effects mentioned in the question, which are reserved to regulations.*
> *5. However, although it is true that by virtue of article 189, regulations are directly applicable and therefore by virtue of their nature capable of producing direct effects, it does not follow from this that other categories of legal measures mentioned in that article can never produce similar effects. In particular, the provision according to which decisions are binding in their entirety on those to whom they are addressed enables the question to be put whether the obligation created by the decision can only be invoked by the community institutions against the addressee or* ***whether such a right may possibly be exercised by all those who have an interest in the fulfilment of this obligation. It would be incompatible with the binding effect attributed to decisions by article 189 to exclude in principle the possibility that persons affected may invoke the obligation imposed by a decision****, particularly in cases where, for example, the community authorities by means of a decision have imposed* ***an obligation on a member state or all the member states to act in a certain way****, the effectivenes ("l' effet utile") of such a measure would be weakened if the nationals of that state could not invoke it in the courts and the national courts could not take it into consideration as part of community law,* ***although the effects of a decision may not be identical with those of a provision contained in a regulation, this difference does not exclude the possibility that the end result, namely the right of the individual to invoke the measure before the courts, may be the same as that of a directly applicable provision of a regulation****.*
> *6.* ***Article 177****, whereby the national courts are empowered to refer to the court all questions regarding the validity and interpretation of all acts of the institutions without distinction, also* ***implies that individuals may invoke such acts before the national courts, therefore, in each particular case, it must be ascertained whether the nature, background and wording of the provision in question are capable of producing direct effects in the legal relationships between the addressee of the act and third parties****.*».

31. Στη ***Marshall v Southampton and South West Hampshire Area Health Authority (Teaching) Case 152/84 [1986] ECR 723*** τέθηκε ότι οι πρόνοιες μιας Απόφασης που απευθύνεται προς τα κράτη μέλη δεν μπορούν να έχουν οριζοντίως άμεση ισχύ, δηλαδή δεν μπορούν να τύχουν επίκλησης από ένα ιδιώτη έναντι ενός άλλου ιδιώτη με σκοπό να επιβάλουν υποχρέωση στον άλλο ιδιώτη, διότι οι ίδιες οι πρόνοιες της δεν δημιουργούν υποχρεώσεις για τους ιδιώτες αλλά για τα κράτη στα οποία απευθύνονται (βλ. παρα. 48 της εν λόγω απόφασης). Επομένως, εκείνο που πρέπει να ελέγχεται σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά είναι αν ο εναγόμενος διάδικος ενήργησε ως «ιδιώτης» ή ως «κράτος» στο οποίο απευθυνόταν η Απόφαση (βλ. παρα. 49). Αν ο εναγόμενος ιδιώτης ενήργησε κατά την ενάσκηση εξουσιών που του χορηγήθηκαν από το Κράτος για την παροχή μιας δημόσιας αποστολής ή δημόσιας υπηρεσίας υπό τον έλεγχο του Κράτους (βλ. case ***C-188/89, Foster v British Gas [1990] ECR I-3313***), τότε μπορεί να γίνει επίκληση ευθέως των διατάξεων που του δημιουργούσαν μια υποχρέωση.

32. Περαιτέρω, για να έχουν άμεση ισχύ οι διατάξεις μιας Απόφασης θα πρέπει να είναι από απόψεως περιεχομένου επαρκώς σαφείς και ανεπιφύλακτες (βλ. παρα. 52, ***Marshall)***. Ελέγχεται αν η διάταξη προβλέπει ένα αριθμό παρεκκλίσεων, οι λεπτομέρειες των οποίων θα πρέπει να καθοριστούν από τα κράτη μέλη ή/και αν η διατύπωσή τους είναι ασαφής και απαιτεί τη μεταγενέστερη λήψη μέτρων εφαρμογής (βλ. παρα. 45, ***Marshall)***.

33. Η ***Απόφαση αριθ. 565/2014/ΕΕ*** δεν φαίνεται να δημιούργησε υποχρέωση για τα κράτη μέλη, παρά μόνο ευχέρεια παρέκκλισης από τις πρόνοιες κανονισμού, διά τη θέσπισης ενός πιο απλουστευμένου συστήματος θεωρήσεων. Ωστόσο, είναι σαφές ότι τα κράτη μέλη, στα οποία απευθύνεται η εν λόγω Απόφαση, άσκησαν τη διακριτική αυτή ευχέρεια και καθόρισαν τις παρεκκλίσεις από το πιο αυστηρό πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, δεσμεύθηκαν

δηλαδή από το αποτέλεσμα που επεδίωξε η Απόφαση, δημοσιοποιώντας τη δέσμευσή τους αυτή με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε..

34. Υπό το φως της ανωτέρω δέσμευσης, το παρόν Δικαστήριο φρονεί ότι αν ο Ενάγων αφήνετο να επιβιβαστεί στη πτήση και να φτάσει στο έδαφος της Ρουμανίας, θα μπορούσε να επικαλεστεί ευθέως ενώπιον Ρουμανικού Δικαστηρίου το δικαίωμα εισόδου του στη χώρα δυνάμει της Απόφασης αριθ. 565/2014.

35. Ουδέποτε, όμως, αντιμετώπισε ο Ενάγων απόφαση των διοικητικών αρχών της Ρουμανίας για άρνηση εισόδου του στη χώρα, αφού δεν αφέθηκε ποτέ να φθάσει εκεί, ώστε να υπαχθεί στον έλεγχο των διοικητικών αρχών της χώρας με βάση το νομοθετικό καθεστώς εκείνης της χώρας. Ούτε του παρέδωσε ή κοινοποίησε η Εναγόμενη αρ. 1 ή οι αντιπρόσωποί της τυχόν έγγραφη και αιτιολογημένη διοικητική απόφαση της Ρουμανίας για την άρνηση εισόδου του σε αυτήν. Στην πραγματικότητα, στην παρούσα υπόθεση, όπως προκύπτει από τα γεγονότα, η μόνη ζημιογόνα πράξη που είχε να αντιμετωπίσει ο Ενάγων ήταν εκείνη της άρνησης επίβίβασής του στο αεροσκάφος της Εναγόμενης αρ. 1. Γι'αυτό και προσέρχεται ενώπιον αστικού δικαστηρίου αυτού του κράτους για να αποδείξει ότι η άρνηση επιβίβασης υπό τις περιστάσεις συνιστούσε παράβαση της σύμβασης μεταφοράς ή /και παράνομη πράξη.

36. Επομένως, το ζήτημα που θα εξετάσει το αιτούν Δικαστήριο είναι κατά πόσον η άρνηση επιβίβασης του Ενάγοντος, γεννά αγώγιμο δικαίωμα κατά του αερομεταφορέα, δεδομένης της ζημιάς που υπέστη ο Ενάγων από την μη εφαρμογή ή την πλημμελή εφαρμογή της *Απόφασης αρ. 565/2014/ΕΕ* κατά την εξέταση της επάρκειας των ταξιδιωτικών του εγγράφων στο σημείο check in στον αερολιμένα Λάρνακας.

37. Τα ερωτήματα που απασχολούν το αιτούν Δικαστήριο είναι τα εξής:

1) Είναι ορθό να ερμηνευθεί ότι η *Απόφαση αρ. 565/2014/ΕΕ* δημιουργεί άμεσα έννομα αποτελέσματα υπό τη μορφή, αφενός, δικαιωμάτων των ιδιωτών υπηκόων τρίτων χωρών να μην απαιτηθεί θεώρηση για την είσοδό τους στο κράτος μέλος προορισμού και, αφετέρου, υποχρέωσης του εν λόγω κράτους μέλους προορισμού να μην απαιτήσει τέτοια θεώρηση, εφόσον κατέχουν θεώρηση ή τίτλο διαμονής που εμπίπτει στον κατάλογο εκείνων που τυγχάνουν αμοιβαίας αναγνώρισης βάσει της Απόφασης αρ. 565/2014/ΕΕ, την οποία το κράτος μέλος προορισμού δεσμεύτηκε να εφαρμόζει;

2) Όταν ένας αερομεταφορέας, προσωπικά ή/και μέσω των εξουσιοδοτημένων και εντεταλμένων αντιπροσώπων του στο αεροδρόμιο του κράτους μέλους αναχώρησης, αρνείται την επιβίβαση ενός επιβάτη κατ'επίκληση άρνησης των αρχών του κράτους μέλους προορισμού να τον δεχθούν την είσοδό του στο εν λόγω κράτος, λόγω ισχυριζόμενης έλλειψης θεώρησης εισόδου (visa), είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι ο αερομεταφορέας ασκεί εξουσία και ενεργεί ως προέκταση του εν λόγω Κράτους (emanation of State), έτσι ώστε να μπορεί να αντιταχθεί σε αυτόν η Απόφαση αρ. 565/2014/ΕΕ από τον θιγόμενο επιβάτη ενώπιον του δικαστηρίου του κράτους μέλους αναχώρησης, για να καταδείξει ότι είχε δικαίωμα εισόδου χωρίς επιπλέον θεώρηση και να αξιώσει αποζημιώσεις για την παραβίαση του δικαιώματος αυτού και κατ'επέκταση για παράβαση της σύμβασης μεταφοράς του;

3) Μπορεί ένας αερομεταφορέας, προσωπικά ή/και μέσω των εξουσιοδοτημένων και εντεταλμένων αντιπροσώπων του, να αρνείται την επιβίβαση του υπηκόου τρίτης χώρας, κατ' επίκληση απόφασης των αρχών του κράτους μέλους προορισμού για άρνηση εισόδου του στο έδαφος του εν λόγω κράτους, χωρίς να εκδοθεί ή/και παραδοθεί προηγουμένως στον εν λόγω υπήκοο οποιαδήποτε γραπτή

αιτιολογημένη απόφαση για την άρνηση εισόδου (βλ. *το άρθρο 14, παράγραφος 2, του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 2016/399, πρότινος άρθρο 13 Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 που προδιαγράφει την έκδοση αιτιολογημένης απόφασης για την άρνηση εισόδου*), προκειμένου να διασφαλίζεται ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ειδικότερα της ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων του θιγόμενου επιβάτη (*βλ. το άρθρο 4 του ιδίου Κανονισμού*);

38. Το επόμενο ζήτημα που απασχολεί το αιτούν Δικαστήριο είναι αν, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι υπήρξε απόφαση για άρνηση επιβίβασης κατά την έννοια του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004,*** η οποία να δημιουργεί αγώγιμο δικαίωμα για απόδοση αποζημιώσεων στον Ενάγοντα από τον αερομεταφορέα που θα πραγματοποιούσε την επίδικη πτήση για τη μετάβασή του στο Βουκουρέστι.

39. Ο ***Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91,*** έχει, σύμφωνα με το ***Άρθρο 288 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην Άρθρο 249 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας***), τα εξής χαρακτηριστικά: έχει γενική ισχύ, είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και έχει άμεση ισχύ σε κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δημιουργεί έννομα αποτελέσματα (δικαιώματα και υποχρεώσεις) δεσμευτικά για αυτούς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του. Συγχρόνως, ο εν λόγω Κανονισμός είναι δεσμευτικός για το παρόν Δικαστήριο ως μέρος του Ενωσιακού Δικαίου που αποτελεί πηγή του Κυπριακού Δικαίου.

40. Ο Ενάγων δεν έχει επικαλεστεί ρητά ενώπιον του Δικαστηρίου, ως νομική βάση για την αξίωση των αποζημιώσεων, τις πρόνοιες του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004***. Σύμφωνα, όμως, με το Άρθρο 31 του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960 (Ν. 14/60), παρέχεται στο Δικαστήριο εξουσία παροχής σε διάδικο θεραπείας, έστω και αν δεν την αξιώνει ρητά ***(βλ. Γιαννάκης Πελεκάνος ως Διαχειριστής της Περιουσίας του Χριστόφορου Πελεκάνου κ.α. v Ανδρέα Πελεκάνου (2006) 1 Α.Α.Δ. 390).***[2] Όπως σημειώθηκε στην ***Kennedy Hotels Ltd. v. Haig Indirdjan (1992) 1 Α.Α.Δ. 400***, οι Κυπριακοί δικονομικοί θεσμοί δεν καθιστούν απαραίτητο τον επακριβή προσδιορισμό της θεραπείας η οποία επιδιώκεται, ούτε αποκλείουν την παροχή θεραπείας άλλης από εκείνη η οποία επιζητείται. Εφόσον στοιχειοθετούνται τα γεγονότα στο σώμα της έκθεσης απαιτήσεως για την παροχή θεραπείας, αυτή μπορεί να αποδοθεί χωρίς να έχει επιζητηθεί.

41. Σημειώνεται, συναφώς, ότι βάσει του άρθρου 1 του εν λόγω Κανονισμού, προβλέπονται τα ελάχιστα δικαιώματα των επιβατών σε περίπτωση, μεταξύ άλλων, «*άρνησης επιβίβασης παρά τη θέλησή τους*». Σχετική η υποπαράγραφος α) της παραγράφου 1 του εν λόγω Άρθρου 1 του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004***.

42. Για τους σκοπούς εφαρμογής του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004***, το άρθρο 2, παράγραφος ι) αποδίδει συγκεκριμένη έννοια στον όρο «άρνηση επιβίβασης»:

---

[2] «Άρθρο 31. Έκαστον δικαστήριον εν τη ασκήσει της πολιτικής αυτού δικαιοδοσίας οφείλει εν εκάστη δίκη ή άλλη διαδικασία, να παρέχη είτε απολύτως ή υπό τοιούτους όρους και προϋποθέσεις, ως το δικαστήριον κρίνει δίκαιον, πάσας τας θεραπείας εις ας οιοσδήποτε των διαδίκων θα εδικαιούτο εν σχέσει προς οιανδήποτε εγερθείσαν υπ' αυτού αξίωσιν στηριζομένην επί του νόμου ή των αρχών της επιεικίας (equity) κατά τοιούτον τρόπον, εφ' όσον τούτο είναι δυνατόν, ώστε πάντα τα αμφισβητούμενα θέματα μεταξύ των διαδίκων να διαγιγνώσκωνται πλήρως και τελικώς και πάσα πολλαπλότης της διαδικασίας αφορώσης εις οιονδήποτε των θεμάτων τούτων να αποφεύγεται.»

«Άρθρο 2
Ορισμοί
Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοείται ως:
ι) "άρνηση επιβίβασης", η άρνηση να μεταφερθούν σε μια πτήση επιβάτες, μολονότι εμφανίσθηκαν προς επιβίβαση υπό τους όρους του άρθρου 3 παράγραφος 2, ***εκτός εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να μην τους επιτραπεί η επιβίβαση, όπως*** *λόγοι υγείας, ασφάλειας της πτήσης ή αεροπορικής ασφάλειας, ή* ***έλλειψης επαρκών ταξιδιωτικών εγγράφων****·».*

(Η έμφαση με έντονα γράμματα είναι του παρόντος Δικαστηρίου.)

43. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 3, παράγραφος 5 σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του ιδίου Κανονισμού, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεών του κάθε πραγματικός αερομεταφορέας που παρέχει υπηρεσίες μεταφοράς σε επιβάτες που αναχωρούν από αερολιμένα στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη, ανεξαρτήτως του αν συνήφθη σύμβαση μεταξύ του εν λόγω αερομεταφορέα και του επιβάτη. Απλώς, όπως διασαφηνίζεται στο Άρθρο 3, παράγραφος 5 –

«Όταν ο πραγματικός αερομεταφορέας που δεν έχει σύμβαση με τον επιβάτη εκπληρώνει υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος κανονισμού, λογίζεται ότι το πράττει για λογαριασμό του προσώπου με το οποίο έχει σύμβαση ο συγκεκριμένος επιβάτης.».

44. Σε ό,τι αφορά τους επιβάτες, το Άρθρο 3, παράγραφος 2, οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του ***Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004***, κατά τρόπο ώστε να εμπίπτει σε αυτόν κάθε επιβάτης που πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

«α) ***έχει επιβεβαιωμένη κράτηση στη συγκεκριμένη πτήση και****, εκτός από την περίπτωση ματαίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 5,* ***παρουσιάζεται στον έλεγχο εισιτηρίων****:*
- όπως έχει ορίσει και την ώρα που έχει υποδείξει προηγουμένως εγγράφως (ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα) ο αερομεταφορέας, ο ταξιδιωτικός πράκτορας ή ο εξουσιοδοτημένος πράκτοράς του,
ή, εφόσον δεν προσδιορίζεται ώρα,
- το αργότερο σαράντα πέντε λεπτά πριν από την αναγραφόμενη αναχώρηση της πτήσης, ή
β) έχει μεταφερθεί από τον αερομεταφορέα ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα από την πτήση για την οποία είχε κράτηση σε άλλη πτήση, ανεξαρτήτως αιτίας.».

45. Το άρθρο 4, παρα. 3 θεσπίζει δικαίωμα αποζημίωσης σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης επιβάτη παρά τη θέλησή του και το άρθρο 14 θεσπίζει υποχρέωση ενημέρωσης του θιγόμενου επιβάτη για το δικαίωμα αποζημίωσης. Το άρθρο 15 δεν επιτρέπει την εφαρμογή ρήτρας περιορισμού ή αποποίησης της ευθύνης του αερομεταφορέα για αποζημίωση, εφόσον η άρνηση επιβίβασης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού:

«Άρθρο 4, παρα. 3. Εάν υπάρξει άρνηση επιβίβασης επιβατών παρά τη θέλησή τους, ο πραγματικός αερομεταφορέας τούς αποζημιώνει αμέσως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 και τους παρέχει βοήθεια σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8 και 9.

Άρθρο 14
Υποχρέωση ενημέρωσης των επιβατών για τα δικαιώματά τους
1. Ο πραγματικός αερομεταφορέας εξασφαλίζει ότι κατά τον έλεγχο των εισιτηρίων υπάρχει ανηρτημένη με ευδιάκριτο για τους επιβάτες τρόπο ευανάγνωστη γνωστοποίηση, η οποία περιέχει το ακόλουθο κείμενο: "Σε περίπτωση που σας αρνηθούν την επιβίβαση ή σε περίπτωση ματαίωσης ή δίωρης τουλάχιστον καθυστέρησης της πτήσης σας, ζητήστε στη θυρίδα ελέγχου των εισιτηρίων ή στη θύρα εξόδου το κείμενο που αναφέρει τα δικαιώματά σας, ιδίως όσον αφορά την αποζημίωση και την παροχή βοήθειας."
2. Ο πραγματικός αερομεταφορέας που αρνείται την επιβίβαση ή ματαιώνει μια πτήση παρέχει σε κάθε θιγόμενο επιβάτη γραπτή γνωστοποίηση με τους κανόνες αποζημίωσης και παροχής βοήθειας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. *Την ίδια γνωστοποίηση παρέχει επίσης σε κάθε επιβάτη που έχει υποστεί τουλάχιστον δίωρη καθυστέρηση. Επιδίδονται επίσης εγγράφως στον επιβάτη τα στοιχεία του οριζόμενου εθνικού φορέα, που αναφέρεται στο άρθρο 16.*
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται έναντι των τυφλών και αμβλυώπων επιβατών με τη χρήση άλλων κατάλληλων μέσων.

Άρθρο 15
Αποκλεισμός αποποίησης
1. Δεν επιτρέπεται περιορισμός ή αποποίηση των βάσει του παρόντος κανονισμού υποχρεώσεων έναντι των επιβατών, ιδίως με ρήτρα περιορισμού ή παρέκκλισης στη σύμβαση μεταφοράς.
2. Εάν μολαταύτα εφαρμοσθεί έναντι επιβάτη μια τέτοια ρήτρα περιορισμού ή παρέκκλισης, ή αν ο επιβάτης δεν ενημερωθεί δεόντως για τα δικαιώματά του και ως εκ τούτου δεχθεί αποζημίωση μικρότερη από την προβλεπόμενη στον παρόντα κανονισμό, ο επιβάτης εξακολουθεί να

δικαιούται να προσφύγει στα αρμόδια δικαστήρια ή σε άλλους φορείς διεκδικώντας επιπρόσθετη αποζημίωση.».

46. Υπό το φως των ανωτέρω, τα ερωτήματα που τίθενται, προδικαστικά προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι:

«4) Έχει το Άρθρο 2, παράγραφος ι) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 την έννοια ότι εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του η περίπτωση άρνησης επιβίβασης επιβάτη οποτεδήποτε αυτή αποφασίζεται από τον αερομεταφορέα λόγω ισχυριζόμενης «*έλλειψης επαρκών ταξιδιωτικών εγγράφων*»; Είναι ορθό να ερμηνευθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού η άρνηση επιβίβασης, εφόσον ήθελε κριθεί δικαστικά, με βάση τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης ξεχωριστά, ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα ήταν επαρκή και ότι η άρνηση επιβίβασης υπήρξε αναιτιολόγητη ή παράνομη ως παραβιάζουσα το Ευρωπαϊκό Δίκαιο;

5) Μπορεί ένας επιβάτης να αποστερηθεί του δικαιώματος σε αποζημίωση που παρέχει το άρθρο 4, παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004, κατ'επίκληση ρήτρας αποποίησης ή περιορισμού της ευθύνης αερομεταφορέα σε περίπτωση ισχυριζόμενης ανεπάρκειας των ταξιδιωτικών του εγγράφων, όταν μια τέτοια ρήτρα υπάρχει στους συνήθεις και δημοσιευμένους εκ των προτέρων όρους λειτουργίας ή/και παροχής υπηρεσιών ενός αερομεταφορέα; Εμποδίζει το άρθρο 15 σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του ιδίου Κανονισμού την εφαρμογή τέτοιων ρητρών περιορισμού και/ή αποποίησης ευθύνης του αερομεταφορέα;».

Ζ. <u>Κατάληξη και Διαταγή</u>.

47. Αφού το Αιτούν Δικαστήριο μελέτησε όλα τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον του, κατέληξε ότι προκύπτει θέμα ερμηνείας του Δικαίου της Ένωσης

και ότι είναι κατάλληλη περίπτωση να παραπεμφθούν τα πιο πάνω ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να προβεί σε προδικαστική απόφαση επί των ερωτημάτων, εφόσον η απάντηση στα ερωτήματα αυτά, αφενός, είναι αναγκαία για την έκδοση τελικής απόφασης επί των γεγονότων της παρούσας υπόθεσης αναφορικά με το αν υφίσταται αγώγιμο δικαίωμα του Ενάγοντος κατά της Εναγόμενης και, αφετέρου, οι διατάξεις που ζητείται να ερμηνευθούν δεν φαίνεται στο αιτούν Δικαστήριο να εμπίπτουν στην εξαίρεση που δημιουργείται με την αρχή του «act eclair» ή του «acte éclairé». Συνεπώς, κατά την άποψη του Αιτούντος Δικαστηρίου πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις και η παραπομπή είναι αναγκαία και απαραίτητη, ώστε να διασφαλιστεί η ενιαία ερμηνεία και εφαρμογή του Δικαίου της Ένωσης.

(υπ.) .....
Α. Πανταζή – Λάμπρου, Ε.Δ.

3.9.2018

ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ